

Kvistofta kyrka

55.9692, 12.8294

Under första hälften av 1100-talet uppfördes många stenkyrkor i Skåne, så också kyrkan i Kvistofta, som då bestod av långhus, kor och halvrund absid. Ett av de ursprungliga fönstren finns bevarat i korets norra mur.

Det kvadratiske tornet har sannolikt uppförts under första halvan av 1200-talet. Tornet som då var lägre påbyggdes senare under medeltiden med tegel. Med tiden utvecklades byggtekniken, och under 1400-talets andra hälft slogs sengotiska valv i kyrkan. Av dessa finns i dag endast kryssvalvet i tornets bottenvåning bevarat. Under senmedeltiden, möjligen i samband med valvslagningen, byggdes även två vapenhus, ett i söder och ett i norr.

På 1770-talet genomgick kyrkan en omfattande ombyggnad. Nu var det nya stilideal som gällde. Vapenhus, absid och valv revs varefter kyrkan försågs med ett rakt avslutat kor i öster, korsarmar i både norr och söder samt en västportal.

I kyrkan finns fragment av kalkmålningar bevarade, daterade till omkring 1500 och som tillskrivs den så

kallade Lilla Harrie-gruppen. På långhusets västvägg finns bilder ur Kristi lidandes historia.

Längst upp avbildas en framåtböjd Kristus med ansiktet riktat bakåt. På axlarna bär han korset. Under denna scen finns resterna av en korsfästelsescen.

På södra väggen i det ursprungliga tornets bottenvåning, alltså det nuvarande vapenhuset, finns ett motiv som var vanligt förekommande under senmedeltiden, nämligen Livets lyckohjul. En symbol för människans fåfänga strävan efter makt och lycka, och livets oundvikliga förgänglighet. Till vänster ser vi en ung man som klättrar uppåt. På det tillhörande språkbandet står på latin regnabo vilket betyder "jag ska regera". På hjulets krön sitter den vuxne mannen i högtidskläder och med ett glas i sin hand. På språkbandet står regno, alltså "jag regerar". Till höger ser vi hur den gamle mannen i trasiga paltor är på väg utför. Under hjulet ligger slutligen den gamle mannen död i sin svepning samtidigt som han klamrar sig fast vid livshjulet. På det utplånade språkbandet stod sannolikt "sum sine regno", vilket ska översättas med "jag regerar inte längre, jag är utan makt".

Altartavlan föreställer Kristi förklaring och är en kopia

av den italienska 1500-talskonstnären Rafaels målning, vars original hänger i Vatikanen i Rom.

I slutet av 1600-talet omtalas att kyrkan hade en röd och grönmålad dopfunt av huggen sten. Den nuvarande dopfunten är gjord av alabaster och var egentligen tänkt som blomurna, men blev istället dopfunt efter att den flutit iland i Rydebäck då skeppet den färdades med förliste i Öresund.

Av kyrkans klockor är lillklockan möjligen medeltida.

På kyrkogården hittar vi bland annat gravstenen över Gustaf Håkansson, som blev rikskänd som Stålfarfar när han 66 år gammal 1951 deltog i cykeltävlingen Sverigeloppet. Arrangörerna tyckte han var för gammal - åldersgränsen var 40 år - så han deltog utom tävlan. Och på den egentillverkade nummerlappen hade han skrivit en stor nolla.

Efter 6 dagar, 14 timmar och 20 minuter kom Gustaf Håkansson i mål i Ystad, ett dygn före den segrande i tävlingen. Stålfarfar hade då före tävlingen först cyklat hela vägen från hemmet i Grantofta till startplatsen i Norrland.

Gustaf Håkansson blev nästan 102 år gammal och hans hustru 104 år.

Källor:

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Webb: Svenskt biografiskt lexikon.

Folder: "Välkommen till Kvistofta kyrka".

Pdf: "Kvistofta kyrka - kulturhistorisk karaktäristik och bedömning". Lunds stift 2015 Kristina Simonsson.